

el monogràfic

Fundació Les entitats de caràcter social estan exemptes de repercutir l'IVA

Què vol dir una entitat no lucrativa o sense afany de lucre?

@nvalsc
Núria Valls

Les entitats de caràcter social estan exemptes de repercutir l'IVA atès la naturalesa social de la seva activitat i pel fet de ser entitats no lucratives. Així queda recollit a l'article 20.Uno.8 de la Llei de l'IVA. Sota el paraigües d'Entitats no lucratives i sense afany de lucre es troben les associacions i fundacions. També s'inclouen un tipus especial de cooperatives, les que s'anomenen cooperatives d'iniciativa social que tenen com objectiu la integració laboral de persones amb especials dificultats i han de complir uns requisits específics.

La Constitució Espanyola, en el seu article 22, garanteix el dret d'associar-se i en el article 34, el dret de fundació per finalitats d'interès general. Estem parlant, doncs, que els ciutadans i ciutadanes tenim dret a constituir, si així ho volem, una associació i/o fundació per desenvolupar activitats en relació a una missió (per exemple: infància i joventut, cultural, mediambiental, cooperació, social, etc.). Aquestes fórmules jurídiques tenen com a definició que són entitats sense afany de lucre o no lucratives.

Sense afany de lucre

A vegades, quan es parla d'entitats no lucratives o sense afany de lucre no queda clar el que significa i sovint es pensa que vol dir que tot es fa en base al voluntariat i que no hi ha activitat econòmica. En realitat, les entitats no lucratives poden obtenir beneficis o marges de la seva activitat, però el que no poden és repartir-los entre els associats o patrons. Els beneficis obtinguts hauran de repercutir-se en altres activitats de la mateixa en-

Idees clau:

- ✓ No tenir afany de lucre no vol dir tenir pèrdues.
- ✓ Les entitats no lucratives poden obtenir beneficis, però no poden repartir-los entre els associats o patrons.
- ✓ El patrimoni de les entitats ha de destinar-se sempre a la finalitat de l'entitat.
- ✓ Els beneficis fiscals de les entitats socials es regulen per llei i tenen com objectiu afavorir els usuaris de les activitats.
- ✓ Els càrrecs de president, patró o representant legal han d'exercir-se de forma gratuïta. Però aquestes persones poden cobrar per fer altres funcions en les mateixes entitats.
- ✓ La transparència i la informació són essencials per poder rendir comptes de la seva actuació a la societat en general.

titat i per desenvolupar la seva missió.

No tenir afany de lucre no vol dir tenir pèrdues o no marge econòmic. Al contrari, les entitats no lucratives han de vetllar per la seva sostenibilitat econòmica, portant els números de forma correcta i transparent per tal de rendir comptes a l'administració i a la societat en general.

Per exemple, si una associació de teatre amateur fa representacions i cobra les entrades, el marge que li pot quedar d'aquesta activitat ha de reinvertir-se en la millora de l'activitat o en un altre activitat organitzada per la mateixa entitat. És a dir, pot tenir beneficis i aquests serveixen per

desenvolupar les activitats de l'associació.

El Patrimoni que una associació o fundació poden adquirir al llarg de la seva trajectòria es registra i no es pot repartir entre els associats o patrons. Fins i tot en el cas que l'entitat es dissolgui, el patrimoni s'ha de destinar a la finalitat de l'organització i, si no és possible, anirà a associacions o fundacions amb una finalitat semblant a l'entitat que es dissol.

Per exemple, és habitual que els ateneus a Catalunya disposin d'edificis emblemàtics. Aquests edificis no poden destinar-se a fins diferents als culturals ni cedir-los als associats com a persones individuals.

Beneficis fiscals

Donat el caràcter social i d'interès general de les activitats que realitzen moltes de les associacions i fundacions, la legislació preveu una sèrie de beneficis fiscals que tenen com objectiu promoure i protegir l'existència d'aquestes organitzacions i els col·lectius amb els quals treballen. Aquests beneficis fiscals estan regulats per llei i vigilats de forma que s'utilitzin adequadament.

Entre aquests beneficis es troben algunes exempcions que permeten no aplicar l'IVA en aquelles activitats que li són pròpies a l'associació o fundació o beneficis en relació amb l'IBI o l'Impost de societats.

La legislació europea, espanyola i catalana vetllen, amb els beneficis fiscals, per tal que les activitats d'interès general es puguin desenvolupar i especialment beneficiar els usuaris d'aquestes activitats.

Davant d'algunes denúncies que a vegades es fan respecte que les entitats sense afany de lucre són competència deslleial per les empreses segons en quines a quines activitats es dediquen, cal dir que la legislació preveu els beneficis fiscals arran del caràcter social i dels col·lectius amb els quals presten atenció les entitats. Aquests beneficis fiscal no representen un guany per a l'entitat no lucrativa que tampoc pot deduir-se l'IVA que paga i, per tant, el suporta la mateixa entitat. Els beneficis fiscals volem afavorir els usuaris finals de les activitats.

La remuneració dels càrrecs

Un dels requisits que la llei determina que s'ha de complir per tal de considerar que una entitat és de caràcter social i pot emparar-se en els beneficis fiscal, en especial, en el cas de l'IVA és que: els càrrecs de president, patró o representant legal hauran de ser gratuïts per aquesta funció. Això no vol dir que aquestes persones no puguin cobrar per fer altres funcions diferents en la mateixa entitat que no siguin la de president, patró o representant legal.

Pot ser habitual en les entitats que algunes de les persones que formen part de la Junta Directiva o Patronat treballin en l'entitat fent altres tipus de tasques. El que no és legal és que es cobri per fer tasques de representació i polítiques.

En el cas de les fundacions hi ha un organisme públic que garanteix el

bon funcionament de les fundacions, el Protectorat. En el cas de les remuneracions dels càrrecs, el protectorat ha d'autoritzar que en el patronat participin patrons que cobrin per exercir altres funcions en la pròpia entitat, sempre que no hi hagi conflicte d'interessos i els sous siguin similars al mercat laboral.

La Fundació Lealtad, que té com objectiu analitzar la transparència i les bones pràctiques de les entitats sense afany de lucre, regula en un dels seus principis que per considerar-se una bona pràctica no pot haver més del 40% dels patrons o membres de la Junta Directiva que estiguin cobrant per altres funcions en l'entitat o en entitats vinculades.

Transparència i rendició de comptes

Les entitats sense afany de lucre contribueixen amb les seves activitats a la millora social i, per això, tenen algunes característiques diferenciades de les empreses o de l'administració.

Cal vetllar i evitar el mal ús dels avantatges fiscals o d'altres tipus que tenen aquestes entitat donat el seu caràcter social. És molt important la transparència i la informació per poder rendir comptes de la seva actuació a la societat en general.

Males pràctiques es poden trobar en qualsevol sector i, per això, cal ser molt professionals i estrictes en el desenvolupament de les activitats per part de les entitats socials.

El dia a dia i la trajectòria de milers d'entitats sense afany de lucre avalen el bon funcionament d'aquestes entitats i la contribució a la construcció de la cohesió social en la nostra societat.